Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөөнүөк ороЙуоннаабы комитетын уонна
үлэһиттэр депутаттарын ороЙуоннаабы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и
районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 3-с сыла.
№ 6 (264)
Тохсунньу
22
күнэ
1957 сыл.
ОПТУОРУННЬУК
Сыаната 10 харчы

Нэһилиэнньэбэ политическай-маассабай, культурнай - сырдатар үлэни төрдүттэн тупсаран, быыбар хампаанньата үрдүк таһымнаахтык барарын хаччыйыахха.

Олохтоох Советтар быыбардарын хампаанньатыгар культуранан-сырдатар тэрилтэлэр соруктара

Олохтоох Советтар быыбардара 1957 сыл кулун тутар 3 күнүгэр ыытыллар—бу сүгкэн улахан суолталаах политическай хампаанньа. Быыбар ыытыллыытынан сибээстээн ороЙуон культуранан-сырдатар тэрилтэлэрин иннигэр нэһилиэнньэбэ ССКП КК ахсыннаабыгар Пленумун уураабын, социалистическай демократизм принциптэрин, Советскай быыбардыыр системаны пропагандалааһынга уонна биһиги Ийэ дойдубут үлэһиттэрэ партия XX историческай съезбин уураахтарын толоруурга улуу кыайыыларын билиһиннэрингэ дьоһуннаах соруктар туралларын. Маҥан сибээстээн буолаары турар быыбар культурнай-сырдатар үлэни салгыы өрө көтөбүүнү, бу үлэбэ маасса киэҥ арааҥатын түмэ тардыыны хаччыйыахтаах.

Кулууптары, библиотекалары [illegible] оттор маһынан хаччыйыахха, плакаттарынан, лозуннарынан, диаграммаларынан ис кирбэх ГЭС-тэ киэргэтиэххэ. Культурнай-сырдатар тэрилтэлэр үлэлиир сирдэрин дьиҥнээх агитация ыытыллар кириннэн оҥоруохха.

Кэнникинэ бириэмэбэ Сухаана, Өлөнүөк сельскай кулууптара (сэбиэдиссэйдэр тт. Иванова, Солдатова) бэйэлэрин ыытар үлэлэрин балачча тупсардылар. «Коммунизм» колхоз (председатель таб. Батакаев) ыччат фестивала ыытылларынан сибээстээн кулуун материальнай базатын хаҥатыыга 7.000 солкуобай суумалаах көмөҥ оҥордо. Бу кэрэхсэбиллээх саҕалааһын колхозтаахтар сынньалаҥнарын көрдөөхтүк атаарыыга саамай табыгастаах усулуобуйаны тэрийии буолар.

Культурнай-сырдатар үлэни ыытыыга үлэ барыта үчүгэй буолбатах. Кирбэй нэһилиэгин сельскэй кулуубугар өрөмүөн ыытыллыбатаҕын түмүгэр, кыһынын тымныы, оттор мас суох. «Ленин суола» колхоз председателэ таб. Николаев кулуубу, библиотеканы наадалаах инвентарынан, материалынай базанан хаччыйыыга кыһаллыбат. Кини саҥа аһыллыбыт библиотекаҕа биир да инвентары оҥорбото, хата төптөрүтүн библиотекаҕа киһини олордорго модьуйсар.

Ол иһин быыбар ыытыллыытынан сибээстээн культурнай-сырдатар тэрилтэлэр үлэлэрин тоста тупсарыыга баары [illegible] кулууптарга, библиотекаларга олохтоох Советтар быыбардарыгар аналлаах фотомонтаждары, кинигэ, хаһыат витриналарын, плакаттары, лозуннары, быыбардааччылар мунуктарын оҥоруохха, онон быыбардааччылар үгүстүк сылдьалларын, элбэҕи билэлларин ситиһиэххэ.

Библиотекалар үлэһиттэрэ дьиэ хаһаайкаларыгар кинигэлэри аахтарыыны уонна аа[illegible]ччылар конференцияларын, кинигэ выставкаларын тэрийиини ыытыахтаахтар. Кыһыл чуумнар быыбар матырыйаалларынан толору хаччыналлара, радиоприемниктары тохтоло суох үлэлэтэллэрэ наада, оччоҕуна эрэ ыраах учаастактарга үлэлиир колхозтаахтар агитационнай-маассабай, культурнай-сырдатар үлэнэн хабыллыылара ситиһиллиэх тустаах.

Нэһилиэнньэбэ кинону көрдөрүүнү хаачыстыбалаахтык ыытыахха, кино ис хоһоонун көрөөччүлэргэ кэпсээһини тэрийиэххэ. Олохтоох советскай, партийнай тэрилтэлэр кино нэһилиэнньэбэ былааннаахтык көрдөрүллүүтүн ситиһиэхтээхтэр уонна тэрийсиэхтээхтэр.

Бары ыытыллар маассабай үлэлэр колхоз, нэһилиэк, колхозтаах күннээҕи үлэтин кытта ыкса сибээстээхтик тэриллиэх тустаахтар. Ыччат фестивалын маҥнайгы туурун тэрийиинэн сибээстээн быыбардааччыларга коллективтар уус-уран самодеятельностарын [illegible] көрдөрүүхүн, онон быыбардааччылар сынньалаҥнарын культурнайдык атаарыыны ситиһиэххэ.

Нэһилиэнньэбэ политическай-маассабай, культурнай-сырдатар үлэни төрдүттэн тупсаран быыбар хампаанньата үрдүк таһымнаахтык барарын хаачыйыахха.

Олохтоох Советтар буолаары турар быыбардара бары Советтар үлэлэрин тупсарар кыаҕы биэриэхтээх. Онон быыбар хампаанньатын үрдүк таһымнаахтык ыытыы—бары партийнай, советскай уонна культурнай-сырдатар тэрилтэлэр улахан эпиэттээх соруктара.

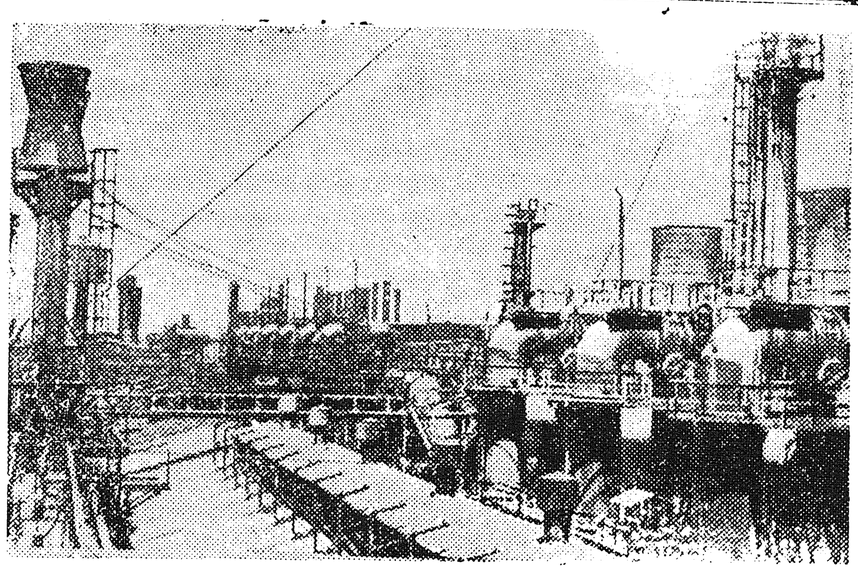

Китай Народнай Республикатыгар металлургическай промышленность түргэн тэтиминэн сайдар. Кэнники сыллارга бородууксуйа 300-тэн тахса саҥа көрүҥнэрин оҥоруу олохтоно, итилэр урут дойдуга оҥоһуллубат этилэр, ол иһигэр фасоннай прокат, үрдүк хаачыстыбалаах легированнай ыстааллар оҥоһуллаллар. Маҥнайгы пятилетка үс аҥар сылын устатыгар Аньшаньскайдаабы металлургическай комбинатка 23 цехтэр уонна предприятиелар ол иһигэр сталилитейнай завод, 4 доменнай оһохтор, 9 коксовой батарейалар о. д. а. тупсарыллан оҥоһулуннулар итиэннэ тутулуннулар.

СНИМОККА: Аньшаньскайдаабы металлургическай комбинат газовай завода.

Юэ Го-фан фотота. Синьхуа агентствота.

* *

КЫЛГАС СОНУННАР

Бу ыйы 16 к. культура ороЙуоннаабы дьиэтигэр «Аан дойдутаабы балаһыанньа» диэн темаҕа ССКП райкомун секретара таб. Семенов Г. М. лекция оҥордо.

Лекция кэнниттэн Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Ыйаабынан наҕараадаламмыт, сэттэ оҕону төрөппүт уонна иннинит ийэ Алексеева Евдокия Михайловнаҕа 3 степеннээх «Ийэ албан аата» ордены уонна биэс оҕону төрөппүт уонна иннинит ийэ Максимова Мария Дмитриевнаҕа 2 степеннээх «Ийэ медалын» Өлөнүөк нэһилиэгиннээҕи Совет председателэ таб. А. Николаева туттартаата.

П. Назаров.

* *

Сэторутаабыта «Победа» колхоз эдэр звероводтара комсомолкалар В. Христофорова уонна М. Афанасьева буоланнар ыаллыы «Коммунизм» колхоз саһылы питэр ферматыгар сырыттылар. Киниэлэр итиннэ сылдьан ТХБСВ кыттыылаабы коммунист таб. Х. Николаев саһылы иитиигэ мунньуммут үлэтин баай опытын кытары сиһилии билсистилэр итиэннэ бэйэлэрин колхозтарыгар эргиллэн кэлэн кырымахтаах хара саһыллары клеткаҕа иитиигэ саҥа ньымалары олохтуур иһин кыһамньылаахтык үлэлиилэр.

А. Егоров.

* *

Сталин аатынан колхозка 14 чилиэннээх саҥа «Урожай» диэн спортивнай общество тэрилиннэ. Общество күүһүнэн 5 хайыһар уонна 20 дуомат атыылаһыллан стадаларга тиэрдилиннэ.

Общество чилиэттэрэ биир төгүл дуоматка күрэхтэһиини оҥордулар итиэннэ бу күннэргэ табаҕа состорон хайыһарынан эрчиллиигэ үөрэнэллэр.

И. Архипов.

Салалта мөлтөтүлүннэҕинэ

Кирбэй. «Ленин суола» колхоз салайааччылара колхоз иннигэр турар соруктар толоруллубаттарын ааҕаардас үлэһит илии тийбэтиэн быһааралларын, Дьиҥинэн үлэһит илии баар, суох буолбатах.

Аастыт сыл үһүс, төрдүс кыбаарталларыгар уонунан ааҕыллар колхозтаахтар, холобура тт. Матвеев К. К., Степанов Н. Д. колхоз производствотыгар үлэлээн биир да үлэ күнүн ааҕыспатылар. Ити колхозтаахтары үлэҕэ табатык аттаран туруорбут буоллар, биллэн турар, балачча хамсатыылаах үлэ ыытыллыа этэ.

Колхоз правлениета кэпсэлээрийэҕэ уонна кулуупка дьиэ тэриллэрин оҥотторуурга таб. Усов Ф. П. наймыыга диэн үлэлэтэргэ дуоҕабардаспыта, кини үлэҕэ соччо үлэлээбэтэ. Хата ол оннугар бригэдьиир таб. Иванов Н. В. кэтэх дьиэтин тутан биэрдэ.

Мин санаабар аан бастаан дуоҕабардаах үлэни бүтэрэн баран, колхозтаах кэтэх дьиэтин тутуохха баар этэ.

Колхоз председателэ таб. Николаев В. С., бригэдьиир таб. Иванов Н. В. ааспыт сылы кыылы эккирэтэн, балыктаан аһардылар, итинник быһыы колхоз үлэтин салайыыга улахан мэһэйи оҥордо.

Н. Семенов.

Аҕааччылар конференциялара

Соторутаабыта ороЙуон кинигэр Эрилик Эристинин «Маарыкчаан ыччаттара» диэн кинигэтигэр аҕааччылар конференциялара буолла.

Суруйааччы С. С. Яковлев (Эрилик Эристинин) олоҕун уонна аҥар үлэтин туһунан дакылааты орто оскуола саха тылыгар преподавателэ таб. Бурнашев Г. П. оҥордо.

Конференцияҕа кинигэ сүрүн геройдарын туһунан т.т. Назаров, Петрова, Павлов, Баишев кэпсээтилэр.

ОроЙуоннаабы библиотека инникитин конференцияны чаастатык оҥороругар аҕааччылар баҕаларын биллэрдилэр.

„Сардаҥа“ корр.

Булчуттары тустаах үлэлэригэр үлэлэппэттэр

Кирбэй. «Ленин суола» колхоз правлениета булка анаммыт булчуттары туһаннаах үлэлэригэр үлэлэппэккэ, атын үлэлэргэ үлэлэтиини салгыы таһаара турар.

Күһүн булка таһаарыллыбыт булчуттартан 4 булчуту ууратан Өлөнүөктэн Кирбэйгэ таһаҕаһы таһыыга анаатылар. Колхоз салайааччылара таһаҕас таһа сылдьааччылар аара суолга бултуохтара диэн бэйэлэрин уоскутуналлар.

Булчуттары наадалаах бородууктанан хаччыйыыга салайааччылар кыһаллыбаттар. Ол түмүгэр нэһилиэк кинигэр бородуукта суох буолан булчуттар хастыы да күннэрин туһата суох таах сүтэрэллэр.

«Ленин суола» колхоз правлениета былааннаах булчуттары булка толору таһааран түүлээҕи бултаабын былаанын толоруурга наадалаах дьаһалы ылыах тустаах.

И. Семенов.

Е. Алексеев,
на нэһилиэгэ.
. Л. БАИШЕВ
Тираж 400

Колхозтарга үлэ тэрээһинин тупсарар иһин

Партия уонна правительство колхозтарга үлэ тэрээһинин тупсарыыга уонна колхозтаахтар үлэлэрин иһин төлөбүрү бэрээдэктиргэ уһулуччу кыһаммыыларын уураллар.

Колхозтарга үлэ тэрээһинин сүрүн форматынан бастаһааннай састаантаах производственнай бригээдэлэр буолаллар. Ол эрээри үлэ бу эппиэттээх учаастагын үгүс колхозтар правлениелара билигин даҕаны ситэ өйдүү иликтэр.

Производственнай бригээдэлэр уонна фермалар састаантара бастаһааннаһа суох, уксүгэр уларытылла тураллар. Маны сэргэ бригээдэ туттар сэбэ-сэбиргэлэ, аналлаах тууллар кинээхэ акт быһыытынан сыһыарыллыбаттар.

Ити барытын түмүгэр сэп-сэбиргэл сүппэтин уонна альбамматын иһин итиэннэ кэмигэр өрөмүөннэнэн иһитигэр тута сылдьар колхозтаах сирэй эппиэтинэһэ кыайан олохтоммот.

Колхоз правлениета бары салаа үлэлэри киэҥник тэрийэр соруктаах сыллаҕы производственнай былааны оҥорон уонсай мунньахтарынан бигэргэтиэх тустаах.

Ити эрэ кэнниттэн бу соругу кыайыылаахтык быһаарар наадаҕа правлениенан фермаларга уонна производственнай бригээдэлэргэ сорудах тиэрдиллиэхтээх.

Сыллаҕы сорудах бригээдэлэр производственнай мунньахтарыгар дьүүллэнэн, кини толорор уонна аһара толорор иһин бригээдэнэн итиэннэ бириллии колхозтаахтарынан эбэһээтэлистибэлэр ылыннарыллыахтаахтар.

Оройуон колхозтара хомойуох иһин ылыныллыбыт эбэһээтэлистибэлэр хайдах толоруллан иһэллэрин туһунан бириэмэтигэр бэрэбиэркэлээһини уонна дьүүллээһини тэрийэн испэттэр.

Ааспыт сылларга колхозтарга үгүс ахсааннаах кыра састаантаах сезоннай производственнай бригээдэлэр тэриллибиттэрэ. Онон производственнай бригээдэлэр бастаһааннай буолуулларын принципэ куруубайдык кэһиллэрэ, үлэ төлөбүрүн сүрүн принциптэрэ толору тутуһуллубата таһаарыллыбыта. Колхозтар правлениелара итинник көстөн иһэн сүтэн хаалар кыра бригээдэлэргэ сорудахтары сатаан тириэрдибэтэхтэрэ, ол барыта үлэни былааннаахтык салаайыыга улахан мэһэйинэн буолбута.

Билигин даҕаны колхозтарга тэриллибит производственнай бригээдэлэргэ чуолкайдык оҥоһуллубут сыллааҕы сорудахтар тиэрдиллибэттэр, ыытыллар үлэлэри хампааннаа быһыытынан тэрийии омсолоох практиката туоратылла илик.

Колхоз правлениета бригээдэ иһинэн сезон устатыгар тэрилләр звеноларга (бөлөхтөргө) үлэ рабочай былааннарын производственнай бригээдэ бригэдьиирэ, бригээдэ үрдүнэн сыллаҕы производственнай сорудаҕы эппиэттиир гына учуоттаан оҥоруохтаах уонна бигэргэтэн тиэрдиэхтээх. Бу звеноҕа төһө киһи, көлө күүһэ баарынан (үлэ күннээҕи нуорма выработкатыгар олоҕуран) үлэ төһөҕө бүтэриллиэхтээх болдьоҕо чуолкайдык ыйылыахтаах уонна кинини тутуһуу кытаанахтык ирдэниллиэх густаах.

Производственнай бригээдэ бригэдьиирдэрэ толоруллубут үлэни бириэмэтигэр тутан, түмүктээн испэттэр, оҥоһуллубут рабочай былааннар хайдах толоруллан иһэллэрин хонтруоллаабаттар, правлениеҕа көрөн хайгыыр эбэтэр сэмэлиир дьаһаллар ылыллыыллар.

Тэрээһин үлэ итинник сатаҕайын түмүгэр бригээдэ уонна кини иһигэр үлэлиир звеноларга бэриллибит сорудаҕы толоруурга дьулуурдаах буолуулара уонна олоччутугар сирэй эппиэтинэстээх буолуулара сүтэриллэр.

Кэнники сылларга колхозтар бөдөҥсүйүүлэринэн сибээстээн, сүөһү иитиитин фермаларын уонна бригээдэлэри бөдөҥсүтүү соруга туруоруллубута. Манан сибээстээн оройуон колхозтарын иннигэр таба, сүөһү иитиитигэр үлэ тэрээһинин тупсарар уонна итиниэхэ саҥа ньымалары олоххо киллэрии соруга турар.

Ордук таба иитэр бригээдэлэр састаантарын бастаһааннай оҥорон туран, стадалар үөрдэрин структуратын тупсарар, онон үөр ахсаанын улаатыннарар үлэни тэрийиэхтээхпит.

Маны сэргэ таба стадаларын үөрүн сыалларынан сүрүннээн тэрийиини уонна хас биирдии колхозтаах оҥорон таһаарыытын лаппа үрдэтиини ситиһиэх тустаахпыт. Төрүөҕ, биэрэр сүрүн үөрү туспа, үлэ табатын туспа уонна этиларга анаан өлөрүллэр абыраах табалары туспа стадаларынан тутууга болҕомтону туһаайыахха.

Эти ыларга анаан уотуллар уонна үлэ табатын стадаларын туспа маршрутунан сайыын туундараҕа, оттон күһүнүн маска эрдэ таһааран угуллуохтаах.

Колхозтар правлениелара таба өлүүтүн уонна ыарыытын таһаарбат наадатыгар эбии аһылыгы (туйһу) сиэтиини уһулуччу сааскы уонна күһүҥҥү бириэмэлэргэ тэрийэллэрэ наадалаах.

Кыһын уонна саас төрөтүү иннинэ таба стадаларыгар көрүүнү ыытыахха, ол түмүгэр ыарыылаах табалары эмтээһини уонна хаһаайыстыбаҕа туһата суох абыраах табалары туспа арааран тутууну тэрийиэххэ. Онон сайыҥҥы көһүүгэ ыарыылаах табалар үөскэтэр сүрүн стадаларга хаалбаттарын, стадалар чэбдигириилэрин ситиһиллиэхтээх.

Бириэ, оҥоон [illegible] бары колхозтар үлэ табатыттан абыраах табалары араараран туспа стада тэрийиини олохтуох тустаахтар.

Билигин оройуон колхозтарыгар үлэ тэрээһиннигэр уонна төлөбүрүгэр ыытыллар көрүүнү сүүнэ суолталаах дьаһал быһыытынан үрдүк тэрээһиннээхтик ыытыыга бары партийнай, советскай уонна профсоюзнай, комсомольскай тэриллэлэр актыыбынай кыттыыны ылаллара эрэйиллэр.

Я. Ефимов,
райсовет т-х управлениетын начаалынньыга.

Будапешт бүгүн

Кошута уулусса.
С. Преображенскай фотота. ССТА фотохрониката.

★ ★

ЛИТЕРАТУРНАЙ МУННУК

Өлөнүөк орто оскуолатыгар саха тылын учуутала Г. П. Бурнашев салалтатынан ааспыт үөрэх сылыттан ыла литературнай куруһуок үлэлиир. Бу куруһуок күүһүнэн былырыын «Өлөөн кыымнара» диэн хаһыат икки нүөмэрэ таһаарыллыбыта. Оттон быйылгы үөрэх дьылыгар литературнай сурунаал таһаарылынна. Маныаха үөрэнээччилэр 20-ҕэ тиийэр хоһоонноро киирбититтэн сорох үчүгэй айымныылары бэчээттиибит.

Пионерга

Уот кыһыл хаалтыһа тэтэрэн
Турбута этэрээт иннигэр.
Сүрэҕэ үөрүүттэн долгуйан
Тэппитэ эдэркээн түөһүгэр.
Үөрэҕи баһылыыр туһугар
Килбиктик андаҕар биэрбитэ,
Ыччакка холобур буоларга
Куруутун бэлэммин диэбитэ.
Ол кэмтэн ылата пионер
Үөрэххэ ыччаты көҕүлээн,
Комсомол уонна партия [illegible]

VIII кылаас үөрэнээччитэ **Меркурий Иванов.**

Эйиэхэ

Эн биһи биир күҥнэ
Күн сирин көрбүппүт.
Эн биһи биир кэмнэ
Үөрэнэ киирбиппит.
Эн биһи биир сыалга
Паартаҕа олоппут.
Эн биһи аан бастаан
«А» диэммит аахпыппыт.
Ленин эппит тылларын
Өйгө тутан аҕарбыт:
«Үөрэниэххэ, үөрэниэххэ,
Үөрэниэх!» — дэһэрбит.
Үөрэҕи баһылаан
Төрөөбүт дойдуга
Элбэҕи айсарга
Тылбытын толоруох!

VI кылаас үөрэнээччитэ **Евдокия Герасимова.**

Колхозпар

Төрөөбүт алааспын,
Киэҥ далай тайҕабын,
Быйаҥнаах өрүспүн
Дуоһуйа ыллыыбын.
Төрөөбүт алааспар
Хатыҥым суугунуур.
Киэҥ ыраас толоммор
Хаас түһэн хонуктуур.
Киэһээҥҥи чуумпуга
Байааммыт сатарыыр.
Колхозтаах тойуга
Дьолбутун айхаллыыр.

VII кылаас үөрэнээччитэ **Юрий Саввинов.**

ДЬАҺАЛ НААДА

Кирбэй. (Биһиги корр.). «Ленин суола» колхоз сорох чилиэттэрэ бэйэлэрин үлэлэригэр эппиэтэ суохтук сыһыаннаһыы чахчыларын таһааралларын үрдүнэн сөптөөх өйдөтүү үлэ ыытыллыбат.

Ол курдук колхозтаахтар В. Сергеев, А. Николаев уонна В. Семенов дуогабар быһыытынан экспедицияҕа үлэҕэ сылдьан баран ааспыт сылкулун тутар ыйыгар биир да солкуобайдаах үлэ күнүн аахсыбакка таах төннөн кэлбиттэрэ.

Кинилэр илдьэ сылдьыбыт сүүһүнэн табалара билиҥҥээҥҥэ диэри кыайан чуолкайдаммакка, ол эбэтэр сүппүт өттө көстүбэккэ сылдьар.

Ити барытын түмүгэр колхоз үлэ табатын туһаныытыгар улахан күчүмэҕэйдэр үөскээтилэр. Таһаҕас тардыытын төрдүс кыбаарталлааҕы былаана тоҕунна, оттон түүлээхситтэргэ көлө таба эмпэ тиийбэт буолла.

Маны сэргэ общественнай табаҕа көһүннүк сыһыаннаһыыны таб. С. Христофоров оройуон киниттэн таһаҕас таһаара сылдьан таһаарда. Кини колхоз биэс бууругар кыыллыы сыһыаннаспытын сэргэ тиэйэн иһэр сүүсчэкэ килограмм куруппатын итэттэ.

Колхоз общественнай баайыгар маннык эппиэтэ суох буолуу түктэри быһыыларын таһаарар үлэһиттэргэ колхоз правлениета туох дьаһалы ыларый?

Р. Константинов.

Редактор М. Л. БАИШЕВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, аатыы, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 264. Оленекская районная типография. Тираж 400